

Arkivsak

Dato 14.10.2024

Saksbehandler Torhild Einstabland,
økonomidir.

Saksframlegg

Styre	Sørlandet sykehus HF	Sakstype	Orienteringssak
Møtedato	21.10.2024		
Sak nr	061-2024		
Sakstittel	Virksomhetsrapport per september 2024		

Forslag til vedtak

1. Styret tar virksomhetsrapporten per september 2024 til etterretning.
2. Styret ber administrerende direktør om å jobbe målrettet videre med økonomisk omstilling, reduksjon av innleie fra vikarbyrå, reduksjon av ventetider og fristbrudd, samt med sykefravær.

Vedlegg til saken

- Vedlegg 1 Virksomhetsrapport HSØ per september 2024 (word)
- Vedlegg 2 Virksomhetsrapport per september 2024 (ppt)
- Vedlegg 3 Eksterne tilsyn og revisjoner – status per 2.tertial 2024
- Vedlegg 4 Tilsynsrapport Akuttenhet B SSA 2024
- Vedlegg 5 Tilsynsrapport Arkiv og dokumentasjon per sept 2024

Kristiansand 14.10.2024

Susanne M. S. Hernes

Kst. Administrerende direktør

1 Bakgrunn for saken

Administrerende direktør vil med dette informere styret om status for virksomheten per september 2024.

2 Saksopplysninger

2.1 Virksomhetsrapport per september 2024

Virksomhetsrapporten dekker status for kvalitet og logistikk, aktivitet, økonomi og HR-relaterte tema.

Styret utfordret administrasjonen i forrige styremøte til å «gi gass» i forhold til Ventetidsløftet og «bremse» med tanke på å komme i økonomisk balanse de siste månedene i 2024. Administrerende direktør har fokusert arbeidet rundt disse to aksene i Foretaksledelsen, samt involvert tillitsvalgte og avdelingsjefer.

2.2 «Ventetidsløftet»

«Ventetidsløftet» følges opp ukentlig i SSHF, hvor fokus har vært å etablere tiltak for i første omgang å redusere langtidsventende (>1 år), deretter definere ytterligere tiltak for å redusere ventelistene generelt innenfor områder med ventetid lengre enn målbildet. Foretaket har per september en positiv trend når det gjelder langtidsventende og har etablert tiltak som vil redusere ytterligere i ukene som kommer. Langtidsventende per 1.5.2024 var 520 og i løpet av sommeren har antallet økt til nærmere 620, men er per 9.10.2024 kommet ned til 549. Det er innenfor områdene ortopedi, øre-nese-hals, urologi og plastikk-kirurgi hvor foretaket har flest langtidsventende. Det er konkrete tiltak per område (per uke) for å redusere antall langtidsventende og prosjektene Ta-Tiden-Tilbake og Behovsstyrt poliklinikk vil frigjøre tid, som igjen vil føre til raskere tjenester til pasientene. I tillegg øker foretaket innsatsen ved hjelp av ressurser fra vikarbyrå, frivillig poliklinikk og ekstra merkantile ressurser.

SSHF ble i Revidert Nasjonalbudsjett 2024 (RNB 2024) tildelt økt basisramme (64,7 mkr) og tilskuddsmidler (19,5 mkr) for å bedre foretakets økonomi og redusere ventelistene. Når det gjelder økt basisramme, har foretaket benyttet disse midlene til å holde ventelistene nede ved å leie inn vikarer fra vikarbyrå i tillegg til frivillig poliklinikk blant egne ansatte. Det er i hovedsak to klinikker som har benyttet seg av innleie fra vikarbyrå til dette formål; Klinik for psykisk helse (overleger) og Medisinsk serviceklinikk (radiologer). Ordningen frivillig poliklinikk er benyttet innenfor flere fagområder i hele foretaket. I perioden juli til september er det påløpt 18,1 mkr, mens foretaket har inntektsført 32,4 mkr i ekstra basisramme. Hva gjelder tilskuddsmidlene fra HSØ er foretaket i prosess med å tildele midlene til de ulike klinikkene, basert på konkrete søknader. Klinikker som p.t. er tildelt midler er i startfasen med gjennomføring og det er per september påløpt kostnader på ca 0,3

mkr, hvor tilsvarende beløp er inntektsført. Administrerende direktør har som ambisjon å sikre full utnyttelse av midlene i 2024.

Behovsstyrt poliklinikk er nå i drift/klargjort for drift i 8 pasientforløp, fordelt på epilepsi voksne, ØNH (tinnitus og hørselstap), epilepsi ungdom, hofteprotese og kneprotese ved alle de tre ortopediske avdelingene, samt vaginalt fremfall ved Kvinneklinikken. Til sammen 830 pasienter har fått tilsendt skjema i Checkware, og dette antallet øker med 50-100 pr. uke. Flere andre forløp er under implementering, blant annet diabetes for voksne, flere ulike forløp innen barne- og ungdomsmedisin, urologi og ytterligere forløp innen ortopedi.

For «ta tiden tilbake» er det fire forløp i gang innen gastromedisin, ortopedi, barn med diffuse mageplager og voksne med ADHD, hvor hensikten er å sikre at det er de rette pasientene som får time i poliklinikken. Gastromedisin-forløpet viser en reduksjon i gastroskopi på 25 % for målgruppen 18-45 år, og dette forløpet er rullet ut til fire andre HF som del av en bestilling fra HSØ. Andre forløp viser også lovende takter, men er enda i for tidlig fase til å kunne konkludere med sikkerhet. Andre forløp er under utvikling.

2.3 «Økonomisk balanse for resterende måneder i 2024»

Administrerende direktør har stort fokus på å forbedre driften og realisere gevinster i alle klinikker og staber for å sikre god pasientbehandling og forbedre det økonomiske resultatet. «Økonomiske balanse» for resterende måneder i 2024 har vært diskutert ukentlig i Foretaksledelsen, hvor fokus har vært på tiltak med kortsiktig og middels lange gevinster. Det har også vært gjennomført møte med tillitsvalgte med dette som tema, hvor dialogen i møtet bar preg av å være lyttende og konstruktiv. Det er stor enighet om å tilstrebe optimal utnyttelse av poliklinikkene, fortsette med å bredde aktivitetsstyrt ressursplanlegging (ARP) til alle sengeposter (og kanskje andre stillingsgrupper på sikt), videreutvikle behovsstyrt poliklinikk, oppgaveglidning og «ta tiden tilbake». Tillitsvalgte og ledere er omforent om utfordringen og ønsker å jobbe sammen om å videreutvikle eksisterende prosjekter til å forbedre den økonomiske situasjonen for foretaket.

Det er utarbeidet detaljert oversikt for alle klinikkene hvor økt aktivitet og best mulig bruk av årsverk/innleie fra vikarbyrå står i fokus. De viktigste områdene er:

- Etablering av Artroseskolen (ORT). Tiltak i «ta tiden tilbake» prosjektet for å sikre riktig behandling til pasient og frigjøre tid fra ortoped.
- Sikre at innmeldte forløp til behovsstyrt poliklinikk blir igangsatt i hht tidsplan.
- Optimalisere driften i poliklinikk;
 - Utnytte all kapasitet mandag til fredag.
 - Øke planleggingshorisonten
 - Involvere og mobilisere merkantilt personell

- Redusere bruk av overtid og ekstrahjelp for alle stillingsgrupper.
- Redusere innleie fra vikarbyrå.
- Videreutvikle lederne (og lederstøtte) til å benytte styringsportalen for å ta gode driftsbeslutninger.
- Pleiefaktor på sengeposter. Optimalisere driften til beste pleiefaktor i løpet av de siste 12 måneder. Inkludere flere sengeposter i aktivitetsstyrt ressursplanlegging (ARP).
- Pleietyngde på sengeposter. Ferdigstille arbeidet med å validere pleiekategorisering av pasienter på sengeposter.
- Kritisk gjennomgang av overtid og bruk av fastvakter på sengeposter og i foretaket.

2.4 Hovedtrekk fra driften

Sørlandet sykehus HF har levert et negativt resultat i september 2024 på 9,1 mkr, et akkumulert resultat på -42,8 mkr, som gir et negativt budsjettavvik på 92,8 mkr.

Foretaket har i somatikken i september lavere aktivitet for døgntilbehandling (-3,7%) og polikliniske opphold (-2,2%), sammenlignet med samme periode i fjor. Dagbehandling (5,6%) ligger over fjoråret. Akkumulert ligger døgntilbehandling (-1,6%) og polikliniske konsultasjoner (-1,0%) lavere enn samme periode i fjor, mens dagbehandling (3,2%) ligger høyere enn samme periode i fjor. Sammenlignet med akkumulert budsjett er avvikene på døgntilbehandling, dagbehandling og polikliniske konsultasjoner henholdsvis -4,4%, 0,6% og -4,6%. I psykisk helsevern og rus er veksten i september i døgntilbehandlinger liggedøgn negativ for tverrfaglig spesialisert rusbehandling, TSB, (-12%), på budsjett for psykisk helsevern voksne, PHV-V, (0%), mens veksten i september er positiv for psykisk helsevern barn og unge, PHV-BU, (88%). For poliklinikk er veksten positiv for PHV-BU (20%), mens veksten er negativ for PHV-V (-8%) og TSB (8%), Flere fagområder både innenfor somatikk og psykisk helsevern og rus har bemanningsutfordringer som direkte påvirker aktiviteten

Foretakets fristbruddkostnader (41 mkr) er på budsjett. Kostnader til innleie fra vikarbyrå (100 mkr) ligger akkumulert 28,8 mkr over budsjett, hvor klinikk for psykisk helse (KPH) har det største negative avviket (24 mkr).

HSØ har bestemt at midler fra RNB 2024 henført basisbevilgningen, skal innarbeides i faktiske tall fra og med august. Det har medført at foretaket har innarbeidet 35,5 mkr (ekskl pensjon) akkumulert per september.

Inntektene er lavere, og kostandene er høyere enn forventet. Basert på denne utviklingen de siste månedene, er prognosen for årets resultat oppdatert til et forventet underskudd på 10 mkr for 2024.

2.5 Status tilsyn og konsernrevisjoner per 2.tertial

Oversikt over alle tilsyn kommer frem av vedlegget «Rapport til styret – status tilsyn 2. tertial 2024». For tilsyn der modulen i Kvalitetsportalen er tatt i bruk følger også utfyllende rapporter.

Andre tertial 2024 ble det mottatt varsel fra Arbeidstilsynet som vil føre tilsyn med at virksomheten følger kravene i arbeidsmiljøregelverket. Hovedtema knyttes til systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet. Tilsynet ble gjennomført ved Barne- og ungdomspsykiatri poliklinikk i Kristiansand 26.september, med et informasjonsmøte i forkant 10.09.24.

Sørlandet sykehus HF har i likhet med flere helsevirksomheter mottatt henvendelse fra Datatilsynet med pålegg om å gjennomføre en gjennomgang av interne lagringsområder hvor det potensielt kan behandles personopplysninger, for å tilse at kravene til personopplysningssikkerhet etterleves. Dette ble besvart 03.09.24.

Brannvesenet har i første og andre tertial 2024 gjennomført tre tilsyn. 11.01.24 ble det gjennomført tilsyn ved avdeling for rus- og avhengighetsbehandling hvor det i tilknytning til brannsikkerheten ble gitt en anmerkning for forbedringspotensial for opplæring. Den 9.februar 2024 ble det gjennomført tilsyn ved avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering uten at det ble avdekket avvik eller gitt anmerkning. Det tredje tilsynet ble gjennomført ved DPS Solvang i april, og det ble gitt en anmerkning om at virksomheten har et forbedringspotensial med sitt systematiske sikkerhetsarbeid.

Statens helsetilsyn har i første tertial 2024 bedt om oppdatert informasjon om godkjent donorsykehus. Ansvarlige leger ved SSK og SSA har besvart tilsendt spørreskjema. Utvalgt helseforetak vi bli varslet om eventuelt tilsyn, og SSHF har p.t. ikke mottatt en slik henvendelse.

Første tertial 2024 ble det mottatt varsel om tilsyn ved avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin, blodbanken i Kristiansand, Arendal, Flekkefjord og Mandal. Tilsynet ble gjennomført 02.-05.september 2024.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at virksomhetene følger kravene i arbeidsmiljøregelverket, og har gjennomført stedlig tilsyn ved akutenhet B SSA. I tilsynet ble det gitt 4 pålegg relatert til systematisk HMS-arbeid, opplæring om vold og trusler om vold, samt bedriftshelsetjenestens bistand. Påleggene er oppfylt, og tilsynet lukket. Det er også mottatt varsel fra Arbeidstilsynet om stedlig tilsyn ved psykiatrisk akuttmottak 29.08.24.

Første tertial 2024 varslet Helsetilsynet om tilsyn ved døgnenheten ved DPS Strømme. Tilsynsbesøket fant sted 14. og 15.03.24, samt en journalgjennomgang 05.03.24. Tema for tilsynet var selvmordsforebygging i psykisk helsevern. Foreløpig rapport er tilsendt og foreløpig konklusjon viser at det ikke er lagt til rette for og fulgt opp at alle pasienter med depresjon ved døgnenheten blir personlig undersøkt av spesialist under oppholdet og at pasienter får behandling

basert på oppdaterte diagnostiske vurderinger. Det er heller ikke alltid lagt til rette for ny time etter utskrivning, kriseplan og kontakt med pårørende. Tilsvar på rapporten ble sendt Helsetilsynet 21.06.24.

I tredje tertial 2023 gjennomførte Statens helsetilsyn et tilsyn ved psykiatrisk avdeling, Kristiansand, med tilsynsystema forebygging og gjennomføring av skjerming i akuttavdelinger i psykisk helsevern voksne. Det foreligger et utkast til rapport som konkluderer med 4 lovbrudd knyttet til planlegging, gjennomføring og evaluering av skjerming, vedtak om skjerming, evalueringssamtale etter skjerming og praksis for å evaluere og bruke informasjon fra egen skjermingspraksis.

I første tertial 2023 gjennomførte Arbeidstilsynet dokumenttilsyn ved 6 ambulansestasjoner (Arendal, Grimstad, Lillesand, Kristiansand, Lindesnes og Lyngdal), alle med tilsynsystema arbeidstidsordninger. Det ble gitt et pålegg ved alle ambulansestasjonene med krav om å dokumentere rutiner som inneholder krav til forsvarlighetsvurdering, inkl. at ambulansestasjonene forsvarlighetsvurderes årlig, eller ved endring av turnus. Pålegg er oppfylt og saken er lukket fra Arbeidstilsynet.

Arkivverket gjennomførte i første tertial 2023 stedlig tilsyn ved Arkiv og dokumentasjonsseksjonen hvor målet var å vurdere om virksomheten oppfyller de pliktene som følger av arkivloven med forskrifter. I rapporten som ble tilsendt fremkom det 9 pålegg. Ett av påleggene knytte til oppdatert bevarings- og kassasjonsplan for pasientarkiv er lukket. SSHF ønsker å gjennomføre et grundig forbedringsarbeid og har derfor bedt Arkivverket om en utsettelse av fristene for gjenstående pålegg. Dette er innvilget, og det er gitt detaljerte frister hvorav den siste er 01 juni 2025.

Med bakgrunn i revisjonsplan 2023 gjennomfører konsernrevisjonen en varslet revisjon om legemiddelberedskap i Helse Sør-Øst. Intervju med fagdirektør, fagdirektørens medisinsk faglige rådgiver og beredskapssjef ble gjennomført i september 2023. Endelig rapport fra konsernrevisjonen er mottatt. Rapporten er bedt lagt frem som sak til etterretning for styret, inklusiv status for legemiddelberedskapen ved SSHF.

3 Administrerende direktørs vurderinger

Oppfølging av «ventetidsløftet» er styrket ved ukentlig oppfølging av klinikkdirektører. Fokus har vært å redusere ventetiden for pasienter som har ventet lengre enn ett år. Foretaket begynner å se effekter av tiltakene i september, hvor gjennomsnittlig ventetid for avviklede pasienter er 91 dager. Akkumulert ventetid ligger én dager høyere enn i fjor for somatikk (76 dg), samme nivå for VOP (50 dg) og tre dager lavere for BUP (55 dg), mens TSB ligger én dag høyere (30 dg).

Vekstregelen for polikliniske konsultasjoner innenfor psykisk helse viser en positiv utvikling for BUP (18 %) og TSB (6 %), men en noe negativ utvikling for VOP (-5%). Det jobbes målrettet med aktiviteter innenfor alle pasientgruppene, og målet er at

ventelistene skal reduseres i forhold til i fjor og ned mot målene i OBD. Kommende fristbrudd er ved utgangen av september tilbake på nivået før sommerferien, med høyest andel innenfor ØNH, Ortopedi og Urologi. Dette er uheldig for pasientene og medfører økte kostnader for foretaket. Det er satt i verk tiltak for å effektivisere driften av poliklinikkene ved prosjektet Ta-tiden-tilbake, i tillegg til søkelys på oppgaveglidning og behovsstyrt poliklinikk.

Foretaket har et ambisiøst budsjett for 2024, noe som gjenspeiler starten på året. Økonomisk omstillingsarbeid, kostnadsreduksjoner og ny bruk av teknologi og logistikk er ledelsesarbeid som krever kompetanse, involverende ledelse og gjennomføringskraft. Det fordrer en solid innsats i hver klinikk med å ta ut gevinster i form av spart tid og mer effektiv drift, samt tiltak på tvers av klinikkene. Det arbeides med verktøy som understøtter klinikkens økonomistyring. De økonomiske utfordringene når det gjelder somatikken i Kristiansand og Arendal er utfordrende, men tas med stort alvor og dedikasjon for å komme i budsjettbalanse. De andre klinikkene i foretaket opplever tilsvarende utfordringer med høyere sykefravær enn pre-pandemi og generell høy prisvekst.

Administrerende direktør jobber videre med «ventetidsløftet» i tillegg til målrettet innsats sammen med øvrig ledelse og tillitsvalgte for å sikre gevinstrealisering og økonomisk balanse. Driftssituasjonen er i sum fortsatt krevende, og den underliggende driften medfører fortsatt stort behov for omstilling.

Administrerende direktør inviterer styret til å ta virksomhetsrapport per september 2024 til orientering.